

СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ УКРАЇНИ

Заславська О.І., Коваль Г.С.

Ужгородський національний університет

У статті висвітлено теоретичні положення та сутність інвестиційної діяльності банків. Здійснено аналіз обсягів та структури кредитно-інвестиційного портфеля банківського сектору України. Досліджено основні причини низької ефективності інвестиційної складової діяльності українських банків. Розглянуто проблеми розвитку банківської інвестиційної діяльності в сучасних умовах. Запропоновано шляхи активізації банківської діяльності у сфері інвестування та фінансової підтримки реального сектора економіки України.

Ключові слова: банк, інвестиції, інвестиційна діяльність, кредит, кредитно-інвестиційний портфель, цінні папери.

Постановка проблеми. У сучасних умовах, що склалися в економіці України, особливо гостро постає проблема активізації інвестиційної діяльності. Ринкова трансформація економіки України неможлива без створення потужної банківської системи. Глибоко проникаючи в усі сфери економіки, банківські установи здійснюють активний вплив на економічне зростання та соціальний розвиток країни. Комерційні банки забезпечують трансформацію капіталу та виступають посередниками у перерозподілі фінансових ресурсів між економічними суб'єктами. Виконуючи роль фінансових посередників, банки забезпечують, по-перше, концентрацію тимчасово вільних грошових коштів; по-друге, перерозподіл акумульованих ресурсів відповідно до потреб економіки; по-третє, прискорення, упорядкування та раціоналізацію грошового обороту; і, по-четверте, здійснення збалансованої діяльності, спрямованої на досягнення як власних інтересів, так і інтересів суспільства загалом. Від здатності раціонально управляти активами та пасивами банків значною мірою залежить інтенсивність інвестиційних процесів, динаміка розвитку виробництва товарів та надання послуг, обсяги товарообороту, а в кінцевому результаті – добробут населення.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Загальні питання функціонування інвестиційного ринку, а також інвестиційних операцій банків займають досить вагоме місце в наукових дослідженнях як за кордоном, так і в Україні. У цьому напрямі активно працюють такі вітчизняні фахівці як А. Болдова, І. Бланк, Т. Васильєва, Н. Власенко, В. Капран, І. Кривцун, О. Колодізев, О. Костюк, Ю. Лапіна, Б. Луців, О. Ляхова, Т. Майорова, Г. Романова, В. Стельмах. Зарубіжний досвід ведення банківської інвестиційної діяльності досліджено в роботах Д. Блекуела, О. Буреніної, Є. Жукова, Л. Ігоніної, Дж. Кейнса, О. Лаврушина, Д. Сінкі, В. Слепова, Ф. Фабоцці тощо. Але сьогодні продовжуються наукові пошуки шляхів удосконалення та розвитку інвестиційного ринку і посилення ролі та значення банків на ньому.

Мета статті. Метою роботи є дослідження економічної природи інвестицій та розробка шляхів удосконалення реалізації банківської інвестиційної діяльності на основі теоретичного обґрунтування сутності та особливостей інвестиційної діяльності банків України у контексті забезпечення стабільного й динамічного функціонування банківської системи в сучасних умовах.

Виклад основного матеріалу. Історично термін «інвестиційна банківська діяльність» з'явився в Англії в середині XIX століття після того, як банки почали повністю брати на себе нові випуски цінних паперів з метою подальшого їх продажу від

свого імені кінцевим інвесторам, і був ґрунтований на двох поняттях – сприяння в укладенні договорів позики та створення консорціумів з розміщення цінних паперів. Це означає, що кредитна форма задоволення інвестиційного попиту і випуск цінних паперів є основними формами інвестування, основною яких є кредит [6].

За своєю сутністю інвестиції є надзвичайно складним поняттям, що інтегрує в собі різні економічні процеси, які впливають на виробництво, розподіл, обмін та споживання національного продукту, тобто вони є фундаментальною основою суспільного відтворення. На макrorівні інвестиції забезпечують фінансування механізму зростання і розвитку економіки країни. На мікрорівні інвестиції виступають як інструмент, у який можна вкладати кошти для отримання прибутку [1].

Нормативно-правове забезпечення інвестиційного процесу законодавчо закріплене в Законі України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 р., у якому інвестиціями вважаються усі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, у результаті чого створюється прибуток (дохід) або досягається соціальний ефект [11].

Інвестиційна діяльність в Україні реалізується через налагоджену систему фінансових інститутів, але ключову роль тут відіграє банківська система. Вона перебуває у постійному розвитку і пропонує нові види фінансових послуг що спонукає до активнішої взаємодії між собою фінансових інститутів, представників реального й фінансового секторів економіки і сприяє, тим самим, активізації підприємницької діяльності та розвитку економіки в країні. Доцільно зауважити, що банки виступають як автономні, незалежні комерційне підприємства, які є основною ланкою, що постачає народне господарство додатковими грошовими ресурсами [1].

Сьогодні вкладення банків в економіку України здійснюється у двох основних формах:

- пряме фінансування інвестиційних проектів;
- вкладення в цінні папери.

До інвестиційних вкладень також варто віднести банківські інвестиційні кредити, оскільки вкладення в цінні папери та надання кредитів формують кредитно-інвестиційний портфель банку.

Інвестування банку в рухоме і нерухоме майно, варто розглядати окремо від інвестування в цінні папери. Ключовим моментом в забезпеченні інвестиційних процесів економічного розвитку держави чи регіону є визначення відповідного механізму регулювання інвестиційної діяльності, який забезпечить формування набору інвестиційних потоків, що сприятимуть максимальному ефекту в розвитку даної території.

Класифікація форм інвестиційної діяльності комерційних банків у сучасній літературі та банківській практиці здійснюється на основі загальних критеріїв систематизації форм і видів інвестицій, але в той же час має деякі особливості враховуючи специфіку банківської діяльності. Як уже згадувалось, відповідно до об'єкту вкладення коштів можна виділити вкладення в реальні економічні активи (реальні інвестиції) і вкладення у фінансові активи (фінансові інвестиції).

Залежно від мети вкладень банківські інвестиції можуть бути прямими, спрямованими на забезпечення безпосереднього управління об'єктом інвестування; портфельними, що не переслідують цілей прямого управління інвестиційним об'єктом, а здійснюються з розрахунку на отримання доходу у вигляді потоку відсотків і дивідендів або внаслідок зростання ринкової вартості активів [4].

Усі банківські операції з цінними паперами можна поділити на три основні групи:

- емісійні – пасивні операції, які здійснюються через випуск цінних паперів власного боргу;
- клієнтські – посередницькі операції з цінними паперами, які здійснюються банками від імені, за рахунок та на користь клієнтів;
- інвестиційні – активні операції із вкладення власних та залучених фінансових ресурсів у фондові активи шляхом придбання відповідних цінних паперів на фондовому ринку від свого імені [1].

Реалізація банківськими установами інвестиційної діяльності має бути пов'язана з прийняттям конкретних рішень у сфері нарощування обсягів банківських інвестиційних ресурсів. Від того, наскільки банки приділятимуть увагу формуванню даних ресурсів залежить їх спроможність здійснювати активні інвестиційні операції. Відтак, інвестиційний потенціал банку можна поділити на власний і залучений. Власний інвестиційний потенціал банку формують його статутний капітал, резервний капітал, банківський прибуток тощо, а залучений інвестиційний потенціал – грошові кошти, розміщені у депозитах, банківських векселях тощо.

Недостатній рівень акумулювання фінансових ресурсів, залежність від зовнішніх джерел фінансування. Проте невизначені умови зовнішнього та внутрішнього середовища, у яких сьогодні працюють банки вимагають від них комплексних підходів до організації інвестиційно-орієнтованої діяльності на ринку цінних паперів, а саме стратегічних напрямів реалізації інвестиційної діяльності банків на ринку з урахуванням фінансового забезпечення, визначення та впровадження адекватного комплексу заходів щодо зниження фінансових ризиків.

З огляду на це, можна виділити основні характерні риси інвестиційно-орієнтованих банків. Вони полягають у такому:

- велика універсальна кредитна установа поєднує велику кількість допустимих видів діяльності на ринку цінних паперів, а також на деяких інших фінансових ринках;
- головною вважається діяльність щодо залучення фінансування за рахунок цінних паперів;
- банк, будучи самостійною, ліквідною та кредитною установою оперує, передусім, на оптових фінансових ринках;
- пріоритетність використання вбачається у середньо- та довгострокових вкладеннях;
- цінні папери є основою його кредитно-інвестиційного портфелю, при цьому більшість банків більшою мірою орієнтуються на недержавні цінні папери;
- банк вступає у взаємини з усіма учасниками ринку інвестування;

– саме банки в умовах високої невизначеності на досліджуваному ринку виявляються практично єдиним інститутом, здатним вирішувати комплекс завдань щодо ідентифікації, оцінки, аналізу, управління, контролю та моніторингу специфічних ризиків інвестування;

– банки мають виключне право здійснювати розрахунково-касові операції, що забезпечує їм доступ до позикових ресурсів у великих обсягах навіть у таких економічних умовах, при яких інші посередники ринку інвестування зіштовхуються з різким скороченням операцій [3].

Банківський кредит є одним із можливих джерел інвестиційних ресурсів. Займаючись кредитно-інвестиційною діяльністю, банки виходять на інвестиційний ринок як особливі суб'єкти, які виконують не стільки роль інвестора, скільки роль посередника, який акумулює на ринку тимчасово вільні грошові кошти фізичних і юридичних осіб та трансформують їх у кредитні ресурси інвестиційного призначення. Участь банків в інвестиційних процесах сприяє рівномірному розподілу фінансових ресурсів між різними сферами підприємницької діяльності.

Так за 2014 рік активи банківського сектору зменшились на 2,1% – до 1013024,65 млн. грн. (за 2013 рік зросли на 0,007%). Станом на 01.01.2015 р. сума наданих кредитів становила 753117,1 млн. грн. З них 151925,77 млн. грн. – кредити, надані фізичним особам та 638565,3 млн. грн. – кредити, що надані суб'єктам господарювання. Вкладення у цінні папери становили 92367,1 млн. грн., що на 7807,1 млн. грн. більше ніж у попередньому році (станом на 01.01.2014 р. – 84560 млн. грн.) [10].

Отже, основною складовою кредитів протягом року були кредити, надані суб'єктам господарювання та небанківським фінансовим установам.

Джерелами формування кредитно-інвестиційного портфеля банків виступають як власні, так і позикові та залучені фінансові ресурси, що передбачає зміну його обсягів пропорційно масштабам розвитку банківської сфери. На рис. 1 представлено обсяги кредитно-інвестиційного портфеля банків України.

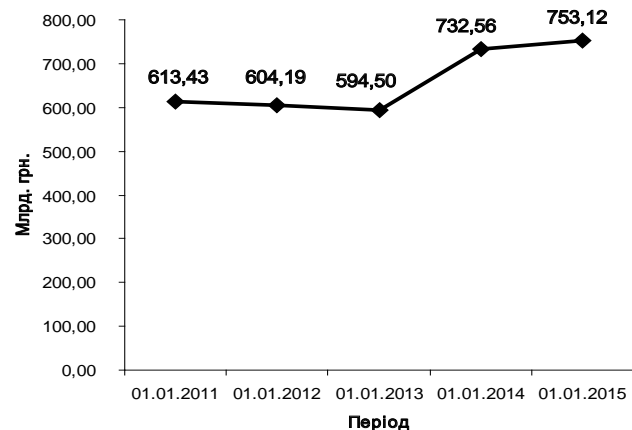

Рис. 1. Динаміка кредитно-інвестиційного портфеля банків України протягом 2010–2014 рр.*

* Джерело: [9]

Аналізуючи наведені статистичні дані, варто відзначити, що найбільшого значення обсяги кредитно-інвестиційного портфеля банків України досягають станом на кінець 2014 р., до чого відбувається поступове збільшення показника, що, відповідно, свідчить про підвищення інвестиційної активності банківських установ у зазначений період.

Серед основних причин стримування інвестиційної діяльності банків, в період з 2010 по 2013 рр., можна виділити такі:

– невідповідність термінів ресурсної бази та інвестиційних проектів (на сьогодні значну частку в структурі пасивів банку становлять короткострокові ресурси, тоді як здійснення інвестицій передбачає довгостроковий характер);

– низький рівень платоспроможності позичальників (суб'єкти господарювання не завжди в змозі надати достатні гарантії щодо повернення отриманих кредитів);

– значний рівень ризиків інвестування для банків (нестабільність стану національної економіки не дозволяє прогнозувати результат реалізації інвестиційних проектів підприємствами та, відповідно, рівень рентабельності інвестованих ресурсів);

– високі ставки відсотка за кредитами (ризикованість інвестиційних кредитів є однією з причин, що стимулює банки підвищувати ставки для забезпечення дохідності операцій);

– відсутність дієвих стимулів банківського інвестиційного кредитування державою [9].

Для більш детального аналізу доцільно розглянути також структуру кредитно-інвестиційного портфеля банків України (рис. 2).

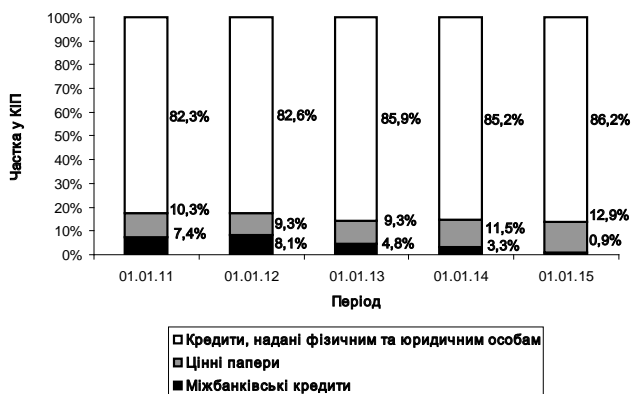

Рис. 2. Структура кредитно-інвестиційного портфеля банків України протягом 2010–2014 рр.*

* Джерело: [9]

Дані рис. 2 свідчать, що основною складовою кредитно-інвестиційного портфеля банків України виступають саме кредити, надані фізичним та юридичним особам (у тому числі й інвестиційного характеру). Однак при цьому протягом аналізованого періоду відбулися досить значні зміни у співвідношенні двох інших компонентів. Так, частка міжбанківських кредитів станом на 01.01.2015 р. досягла мінімального рівня протягом досліджуваного періоду, що в даному контексті є позитивним фактором, оскільки даний вид кредитування не передбачає прямого впливу на забезпечення

реального сектора економіки інвестиційними ресурсами, маючи лише опосередковане значення у процесі перерозподілу коштів між банківськими установами.

Натомість, питома вага інвестицій у цінні папери характеризується поступовим зростанням протягом аналізованого періоду, що, однак, може свідчити як про збільшення обсягів інвестицій у цінні папери юридичних осіб, так і про політику банків щодо управління ризиками діяльності шляхом купівлі цінних паперів, емітованих державою [9].

Формування кредитно-інвестиційного портфеля банку є непростим і досить важливим завданням, оскільки потребує узгодження суперечливих критеріїв: максимізації прибутку та мінімізації ризику. Загалом, виникає необхідність в оптимізації кредитно-інвестиційного портфеля, що дасть змогу підвищити ефективність кредитних й інвестиційних операцій. При цьому основним завданням є визначення оптимального співвідношення між кредитною й інвестиційною діяльністю комерційного банку. У зв'язку з цим дослідимо тенденції зміни основних показників кредитно-інвестиційного портфеля вітчизняних банків, що наведена у таблиці 1.

Як свідчать дані таблиці 1, станом на 01.01.2013 р. кредитно-інвестиційний портфель (КІП) банків в Україні склав 669 075,04 млн. грн., що на 80 586,08 грн. менше, ніж за аналогічний період 2014 р., і на 87 251,63 млн. грн. менше, ніж на початку 2015 р. Таким чином, протягом зазначеного періоду спостерігається поступове нарощування обсягів кредитно-інвестиційного портфеля вітчизняними банками.

Лідером за обсягом кредитно-інвестиційного портфелю в Україні є Приватбанк, друге місце посідає Ощадбанк, а на третьому – Дельта банк.

Темп приросту кредитного портфеля у 2014 році склав 12,04%, а на початок 2015 року даний показник дорівнював 0,8%, що вплинуло також і на динаміку валового внутрішнього продукту за відповідні періоди. Отримання довгострокових кредитів на інвестиційні цілі супроводжується труднощами як із сторони позичальника, так і кредитора. Перший в умовах рецесії, фіксує падіння прибутків та не може залучати дорогої фінансові ресурси на тривалий період. Другий детальноше оцінює кредитні, макроекономічні, політичні та інші ризики та не має змоги знизити вартість фінансових ресурсів [8].

Загалом можна виділити ознаки, які характеризують кредитно-інвестиційну діяльність банку – це надання грошових коштів на довгостроковій основі на умовах платності, поверненості, строковості з метою реалізації інвестиційних проектів.

Варто зазначити, що підвищення ефективності кредитно-інвестиційної діяльності банків і встановлення оптимального співвідношення між кредитуванням та інвестуванням базується на:

– системі пріоритетів щодо кредитної чи інвестиційної діяльності;

Таблиця 1

Структура кредитно-інвестиційного портфелю першої п'ятірки українських банків*

№ з/п	Назва банку	01.01.2013		01.01.2014		01.01.2015	
		КІП, млн. грн.	Питома вага, %	КІП, млн. грн.	Питома вага, %	КІП, млн. грн.	Питома вага, %
1	ПРИВАТБАНК	128807,37	19,25	160752,96	21,44	154215,57	20,39
2	ОЩАДБАНК	77332,95	11,56	94682,34	12,63	103801,27	13,72
3	ДЕЛЬТА БАНК	31156,51	4,66	46253,56	6,17	40129,85	5,31
4	ПРОМІНВЕСТБАНК	29577,87	4,42	40363,30	5,38	40802,48	5,39
5	СВЕРБАНК РОСІЇ	27467,11	4,11	36950,66	4,93	41397,94	5,47
	Всього	669075,04	100,00	749661,12	100,00	756326,67	100,00

* Джерело: [8]

– оцінці ефективності кредитування та інвестування;

– визначення переваг та оптимального співвідношення між кредитною й інвестиційною діяльністю [5].

Зазначені тенденції не вичерпують усіх можливих чинників, що дійсно впливають на ефективність інвестиційної діяльності комерційних банків.

На основі проведених досліджень можливо зробити такі висновки.

По-перше, варто зазначити, що за останні роки в Україні значно покращилися умови для ведення ефективної кредитно-інвестиційної діяльності.

По-друге, за період 2011–2014 рр. спостерігається незначне зростання інвестиційної активності банків.

По-третє, комерційні банки продовжують політику зменшення обсягів вкладень у корпоративні цінні папери, одночасно збільшуючи їх у державні; інвестують у цінні папери на продаж та до погашення; не зацікавлені у прямих інвестиціях в асоційовані та дочірні компанії, а також в торгові цінні папери [2].

Отже, основною формою банківських інвестицій є фінансові інвестиції та вкладення капіталу у придбання нематеріальних активів. При цьому більшість банків недостатньо інвестують реальний сектор економіки України, що зумовлено їх неготовністю надавати значні й довгострокові кредити, нестійкістю функціонування виробничих підприємств, відсутністю реальних структурних перетворень у вітчизняній економіці, а відтак – високими ризиками.

Для подолання вище перерахованих проблем необхідно:

1. Підтримувати розвиток ринку банківських послуг, в т.ч. інвестиційних послуг, які зближують фінансовий і реальний сектори економіки, сприяють вступу вільних фінансових ресурсів до підприємців, а для банків розширюють джерела їх доходів.

2. Вивчати практику інвестиційних послуг на досвіді окремих банків і небанківських фінансових компаній в Україні.

3. Сприяти розвитку послуги інвестиційного менеджменту (довірчого управління активами професійних учасників фінансового ринку і активами приватних осіб), який є могутнім інструментом залучення ресурсів. Можливості цього інструменту не лише можуть дорівнювати прибутковості від брокерських операцій, а і здатні оживити попит на інші фінансові послуги.

4. Активізувати і стимулювати державну підтримку створення інвестиційних банків та інвестиційно-банківських інститутів в Україні.

5. Об'єднання українських інвестиційних банків в консорціуми за участю зарубіжних банків, визаних професіоналами у сфері інвестиційно-банківського бізнесу на міжнародному фінансовому ринку для успішнішого функціонування [7].

Висновки і пропозиції. Кредитно-інвестиційна діяльність банків є важливим джерелом розвитку реального сектора економіки, яка забезпечує тісний зв'язок між секторами юридичних, фізичних осіб та банківських установ. Сучасні банки найближче за своїм місцем в економічній системі стоять до бізнесу, його потреб та кон'юнктури.

Українські банки мають ще незначний досвід у здійсненні інвестицій. Низька активність банків як інвесторів на фондовому ринку пояснюється недостатнім рівнем розвитку його інфраструктури, незначною прозорістю, проведенням великої кількості операцій на неорганізованому ринку та відсутністю широкого вибору інструментів фондового ринку. Для сучасних банківських інвестицій характерним є переважання у них кредитної форми, що обумовлено відносно слабким розвитком ринку цінних паперів. Станом на 01.01.2015 р. сума наданих кредитів становила 1 0003,2 млрд. грн. Із них 179,0 млрд. грн. – кредити, надані фізичним особам та 802,6 млрд. грн. – кредити, що надані суб'єктам господарювання. Вкладення у цінні папери становили 169,0 млрд. грн.

Проведене дослідження стану банківського інвестиційного кредитування в останні роки свідчить про недостатній рівень розвитку даної сфери при наявності вагомого потенціалу до її розширення. Даний факт пов'язаний з рядом причин об'єктивного та суб'єктивного характеру, які стосуються як загального рівня стабільності розвитку національної економіки в різних її сферах, так і незацікавленістю банків у фінансуванні інвестиційних проектів у зв'язку зі значними ризиками та невідповідністю термінів ресурсної бази строкам реалізації інвестицій.

Отже, за результатами проведеного дослідження можна сформулювати такі висновки щодо шляхів подолання причин низької ефективності інвестиційної діяльності банківських установ:

– необхідно розробити та впровадити невідкладні заходи щодо активізації участі банків у фінансуванні інвестиційних проектів;

– на державному рівні повинна бути сформована цільова структурна модель банківської системи України, яка б передбачала виділення сегмента інвестиційних банків;

– доцільно розглянути можливість запровадження обґрунтованих у роботі заходів щодо підвищення ефективності діяльності банківських установ на інвестиційному ринку, а також визначити напрямки вирішення розглянутих проблем, які стримують активізацію діяльності банків у напрямку акумулювання довгострокових фінансових ресурсів та їх ефективного перерозподілу до підприємств реального сектору економіки.

Список літератури:

1. Болдова А. А. Інвестиційна діяльність банків України / Г. Романова // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. – № 1, 2013 – С. 6-13.
2. Василичен Ю. В. Аналіз сучасного стану кредитно-інвестиційної діяльності комерційних банків України / Ю. Василичен // Журнал «Ринок цінних паперів». – № 9-10. – 2013. – С. 77-80.
3. Василичен Ю. В. Інвестиційна діяльність як особлива сфера банківської діяльності / Ю. Василичен, О. Нагорна // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка», 2013 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua>
4. Колодізев О. М., Власенко Н. М. Кредитно-інвестиційна діяльність банків України: сучасний стан і перспективи розвитку / О. Колодізев, Н. Власенко // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.business-inform.net
5. Кириченко О. Діяльність українських інвестиційних банків / О. Кириченко // Банківська справа. – 2009. – № 2. – С. 57-65.
6. Костюк О. М. Визначення особливостей корпоративного управління в інвестиційних банках / О. Костюк, Ю. Лапіна // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://archive.nbuv.gov.ua>
7. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність: Навчальний посібник / Т. Майорова. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 376 с.

8. Основні показники діяльності банків України / Офіційний сайт Національного банку України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>
9. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bank.gov.ua>
10. Показники банківської діяльності / Асоціація українських банків // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://aub.org.ua/>
11. Про інвестиційну діяльність / Закон України № 1560-ХІІ від 18.09.1991 р. // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>

Заславская О.И., Коваль Г.С.

Ужгородский национальный университет

СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ, ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ КОММЕРЧЕСКИХ БАНКОВ УКРАИНЫ

Аннотация

В статье освещены теоретические положения и сущность инвестиционной деятельности банков. Осуществлен анализ объемов и структуры кредитно-инвестиционного портфеля банковского сектора Украины. Исследованы основные причины низкой эффективности инвестиционной составляющей деятельности украинских банков. Рассмотрены проблемы развития банковской инвестиционной деятельности в современных условиях. Предложены пути активизации банковской деятельности в сфере инвестирования и финансовой поддержки реального сектора экономики Украины.

Ключевые слова: банк, инвестиции, инвестиционная деятельность, кредит, кредитно-инвестиционный портфель, ценные бумаги.

Zaslavska O.I., Koval G.S.

Uzhgorod National University

CURRENT STATUS, PROBLEMS AND PERSPECTIVES OF INVESTMENT ACTIVITY OF THE COMMERCIAL BANKS IN UKRAINE

Summary

The theoretical principles and essence of investment activity of the banks were investigated in the article. The volume and structure of credit and investment portfolio of the banking sector of Ukraine were analyzed. There were researched the main reasons for the low efficiency of investment component of the Ukrainian banks' activity. The problems of the banking investment activity in modern conditions were considered. There were suggested the ways of intensification of banking activities in the area of investment and financial support of the real economy of Ukraine.

Keywords: bank, investments, investment activity, credit, credit and investment portfolio, securities.

УДК 364.48

РОЗВИТОК ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В СИСТЕМІ ФІНАНСУВАННЯ ОБ'ЄКТІВ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Ільїн С.В.

Донецький національний університет

У статті досліджено сутність і роль державно-приватного партнерства, його роль у розвитку соціальної інфраструктури. Розглянуто основні форми і передумови впровадження державно-приватного партнерства в Україні. У дослідженні визначено сучасні проблеми, що перешкоджають державно-приватному партнерству в Україні та запропоновані рекомендації щодо його розвитку. Обґрунтовано необхідність розроблення та впровадження концепції розвитку державно-приватного партнерства як інструменту фінансування об'єктів соціальної інфраструктури. Систематизовано основні заходи щодо сприяння розвитку державно-приватного партнерства в Україні.

Ключові слова: соціальна інфраструктура, об'єкти соціальної інфраструктури, фінансування соціальної інфраструктури, державно-приватне партнерство, заходи щодо сприяння розвитку державно-приватного партнерства.

Постановка проблеми. Сьогодні, в умовах загострення протиріч в країні, коли все більш наочно проявляються тенденції до погіршення економічної ситуації та загострення фінансової кризи, досягнення стратегічних цілей держави неможливо без партнерства державних органів влади з пред-

ставниками приватного бізнесу. Дефіцит бюджету, скорочення доходів та видатків державного бюджету не дозволяють здійснювати масштабні, стратегічні проекти, що лежать в основі високої конкурентоспроможності України, та потребує пошуку додаткового позабюджетного фінансування. За та-